

8. PROGRAMY POMIAROWE ZMŚP - wytyczne organizacji sieci pomiarowej**8.18. PROGRAM POMIAROWY L1: INWENTARYZACJA DRZEWOSTANÓW****CEL POMIARÓW:**

Program ma na celu bardziej szczegółową rejestrację stanu drzewostanów na całym monitorowanym obszarze (zlewni). Prowadzone według zaproponowanej metodyki umożliwią pozyskanie danych niezbędnych dla wykrycia zmian w bioróżnorodności, frekwencji (udziału) poszczególnych gatunków oraz przyrostu biomasy (wzrostu).

ZALECANA METODYKA:

Obserwacje wykonywane są na stałych poletkach. Winno być ich co najmniej 20 na monitorowanym obszarze (zalecana gęstość 1 poletko/ha). Odległość między poletkami nie może być mniejsza niż 50 m. Optymalnym miejscem na lokalizację stałego poletka jest homogeniczny płat zbiorowiska roślinnego. Należy starannie unikać stref przejściowych (ekotonów) różnych zbiorowisk roślinnych.

Pomiary wykonywane są w obrębie kolistych poletek o promieniu 10 m. Środek poletka winien być oznaczony trwałym, widocznym reperem.

W podprogramie wyróżniono dwa typy pomiarów: podstawowe i rozszerzone. Podstawowe obserwacje umożliwiają uzyskanie informacji niezbędnych do charakterystyki drzewostanów i wstępne dane do monitoringu roślinności (program J1 - patrz roz. 8.15). Obserwacje rozszerzone umożliwiające szczegółową charakterystykę gatunków i zmian biomasy (wzrostu) są opcjonalne. Obserwacje podstawowe wykonywane są dla wybranych drzew wewnątrz poletka lub też szacowane dla całej powierzchni poletka. Pomiary rozszerzone wykonuje się na każdym drzewie (żyjącym, martwym, stojącym pniaku czy też leżącym pniu) w obrębie monitorowanej powierzchni poletka. Drzewa wchodzące w skład warstwy podszytu czy też runa nie są brane pod uwagę. Obserwacjami rozszerzonymi należy objąć co najmniej 15 poletek z każdego dużego (głównego) typu zbiorowisk roślinnych.

Inwentaryzacja jest powtarzana co 5 lat.

Klasy wiekowe drzewostanu

Siedliska jednowiekowe:	
0	teren otwarty
1	młodnik (drzewa < 1,3 m)
2	młodnik (drzewa > 1,3 m)
3	las dojrzały
4	starodrzew (faza degeneracji)
Siedliska z drzewami w dwóch klasach wiekowych:	
5	młodnik i drzewa dojrzałe lub młodnik i starodrzew
6	drzewa dojrzałe i starodrzew
Siedliska różnowiekowe bez wyraźnego zróżnicowania:	
7	nie zaliczający się do klas 1 - 6

Kody typów drzew

L	żyjące drzewo
D	martwe stojące drzewo
F	przewrócone/leżące (ścięte) drzewo
S	pniak (wysokość < 1,3 m w przeciwnym wypadku stojące martwe drzewo)

PARAMETRY POMIAROWE:

program podstawowy

Parametr	Kod	Jednostka - dokładność (ilość miejsc dziesiętnych)	Częstotliwość pomiarów
powierzchnia przekroju podstawy pni żywych drzew według gatunków	BAREA_L	m ⁻² ha ⁻¹ 1	1/5 lat
powierzchnia przekroju podstawy pni martwych drzew według gatunków	BAREA_D	m ⁻² ha ⁻¹ 1
klasa wieku drzewostanu oszacowana dla całego poletka	DEVC_	kod..... 0-7
wysokość żyjących drzew (dla warstwy dominującej) oszacowana na podstawie pomiarów wybranych okazów	HEIG_L	m..... 1

program rozszerzony

Parametr	Kod	Jednostka - dokładność (ilość miejsc dziesiętnych)	Częstotliwość pomiarów
średnica pnia żyjącego drzewa	DBH_L	cm..... 1	1/5 lat
średnica pnia martwego stojącego drzewa	DBH_D	cm..... 1
średnica pnia przewróconego/leżącego drzewa	DBH_F	cm..... 1
średnica pniaka na wysokości ścięcia	DBH_S	cm..... 1
zagęszczenie żywych drzew	NUM_L	(n) ha ⁻¹ 0
zagęszczenie martwych stojących drzew	NUM_D	(n) ha ⁻¹ 0
zagęszczenie przewróconych/leżących drzew	NUM_F	(n) ha ⁻¹ 0
zagęszczenie pniaków	NUM_S	(n) ha ⁻¹ 0
wysokość korony dla poszczególnych gatunków drzew (zmierzona na wybranych okazach)	HCROW_	m..... 1
szerokość (średnica) korony dla poszczególnych gatunków drzew (zmierzona na wybranych okazach)	WCROW_	m..... 1
pokrycie poszczególnych gatunków w warstwie drzew oszacowane dla całego poletka	COVE_T	% 0
wiek drzew na siedlisku (poletku)	AGE_	lata..... dokładność do 10 lat

ZAPIS DANYCH W RAPORCIE:

Pierwsze dwie kolumny zawierają kod podprogramu. Numer stanowiska odpowiadać powinien numeracji na reperach oznaczających środek kolistych poletek. Kod medium (kolumny 12-19) określa bądź parametry określone dla całego poletka (STAND), lub dla poszczególnych gatunków drzew (listę kodów najczęściej występujących drzew podano w załączniku 5). Niektóre parametry podaje się zarówno dla całego poletka, jak i poszczególnych gatunków drzew tworzących drzewostan. Jako datę podaje się rok wykonania pomiaru. "Skala" (kolumny 32-34) oznacza ilość drzew, na których wykonywano obserwacje/pomiary; dla wartości oszacowanych dla całego poletka - określenie "skali" pomija się.